

Motion till riksdagen 2024/25:177

av Anna Wallentheim (S)

Förbättrad och jämlik vård vid ätstörningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en god och jämlik vård vid ätstörningar över hela landet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att aktivt jobba med att korta köerna till ätstörningsvården och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka kunskapen samt ta fram nationella riktlinjer för ätstörningsvården och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I debatten om folkhälsa måste vi rikta ljuset mot en allvarlig och ofta förbisedd kris: ätstörningar. Dessa är inte bara namn på olika diagnoser – anorexi, bulimi, hetsättningsstörning, ARFID, ortorexi – utan allvarliga former av psykisk ohälsa som kräver omedelbar och kraftfull insats. Enligt Karolinska institutet har anorexia nervosa en dödlighet på tio procent, vilket gör den till den mest dödliga av alla psykiatriska diagnoser. Detta är en verklighet som inte kan ignoreras.

Att leva med en ätstörning är ett helvete, både psykiskt och fysiskt. Kroppen svälter, hjärnan förlorar sin förmåga att fungera optimalt, och livets mest grundläggande aktiviteter, som att äta, blir en källa till ångest och förtvivlan. Det är viktigt att förstå att ätstörningar inte alltid syns på utsidan, men de konsekvenser de har för den drabbades liv är förödande.

Positivt är dock att tidig intervention kan rädda liv. Ju tidigare en person får hjälp, desto större är chanserna att bli frisk. Men idag befinner vi oss i en akut kris inom ätstörningsvården. Pandemin har lett till en dramatisk ökning av personer som söker hjälp, samtidigt som vården redan var överbelastad. Detta har resulterat i att köerna till behandling har vuxit lavinartat, och i Stockholm är situationen värst. Enligt en kartläggning av SR Ekot har antalet personer som väntar på behandling tredubblats, och i vissa fall kan väntetiden vara upp till ett år.

Detta är inte acceptabelt. Antalet flickor som tvångsvårdas för livshotande ätstörningar fortsätter att öka kraftigt. Bara de senaste sex åren har gruppen ökat med 300 procent. Läget är akut och måste tas på allvar.

Ytterligare ett problem är de betydande skillnaderna i hur ätstörningsvården är organiserad och vilken kvalitet den håller mellan olika regioner. Orsaken är ofta bristande kunskap om ätstörningar, vilket skapar en ojämlik vård där patientens möjligheter till hjälp beror på var i landet de bor. Föreningen Frisk och Fri påpekar att många barn och deras vårdnadshavare upplever att det tar för lång tid att få den hjälp de behöver och att de ofta skickas runt mellan olika vårdinrättningar. Detta kan vara en av orsakerna till att fler barn till slut hamnar i heldygnsvård.

För att vända denna negativa trend krävs kraftfulla åtgärder. Vi måste öka jämlikheten inom vården och förbättra kunskapen om ätstörningar hos vårdpersonalen. Men framför allt måste köerna till ätstörningsvården kortas drastiskt. Det handlar om liv och död, och vi har inte råd att vänta.

Anna Wallentheim (S)